

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. március 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, esütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányüzemekben.

Csalai Kégl György.

Nagy ünnepe lesz hétfőn, e hó 24-én a csalai kastélynak. *Csalai Kégl György* akkor üli születésének nyolcvanadik évfordulóját.

Van-e Fejérmegyeének csak egy polgára is, a ki ne óhajtaná kivenni részét a nemeslelkű emberbarát meg tiszteléséből? aki e hosszú életen keresztül csak hódított, de semmit nem vesztett el azoknak szeretetéből, a kik őt ismerni szerencsések. Az ő ünnepe a mi ünnepünk is s a nyolcvanadik esztendő határán mindannyian érez, zük, hogy adósai vagyunk, ha mással nem a köszöneten kívül, tisztelettel.

Nagy áldás az Istentől, ha valakinek nyolcvan esztendőt ajándékoz. *Csalai Kégl György* mindnyájunk őszinte öröme megérte ezt. Születésénél, rangjánál, vagyonánál fogva előkelő helyet tölt be vármegyénkben. De az az előkelő hely, a mely hófehér firtjeit az élet őszén mindnyájunk szívében éri, azt hisszük, talán nagyobb az előbbiekénél.

Élete a szorgalmas munkában eltöltött élet volt. Ma, a mikor az igazi, a honfentartó magyarság annyi tagja kiesik a régi szerepből, a melyet elődei századokon

keresztül nemesen betöltöttek a haza szolgálatában; a mikor oly keservesen esengenek fülünkbe a költőnek annyi balsejtellemmel megirt szavai:

Mint oldott kéve szélhull nemzetünk;

a mikor sajnosan tapasztaljuk, hogy annyi magyar familia talpa alól kisiklik a talaj, melyet egykor az ősök pirosító vérral szereztek meg az utódok számára: akkor bizonyos hazafias örömmel tekintünk Csalai Kégl Györgyre, a ki nemesak megőrizte a régít, de szerezni is tudott hozzá. A magyar földnek minden egyes röge drága kincsünk nekünk, ha magyar kézbent tudjuk.

Csalai Kégl György fáradalmainak ára azonban nemesak magyar fajunkat erősíti, hanem az egész megyének áldása lett. Ki felejtethet el azt a fejedelmi adományt, a melylyel Fejérmegyeének a „Szent-Györgykórház“ létesítését lehetővé tette? Nagy dolog ez napjainkban. Hányan vannak csak megyénkben is, a kik milliókat szereznek, harácsolnak össze, de a közjó, a jótékony-ság jóformán semmit sem lát belőle. Azok a szerencsétlenek, a kiknek testi gyógyulását abban a gyönyörűen berendezett intézetben nagyrészt az ő jótékony-sága teszi

lehetővé, minden szónál szebben magasztalják Csalai Kégl Györgyöt. És ki számíthatna meg azokat a kisebb nagyobb jótéményeket, adományokat, a melyeknek ajándékozásában sohasem fáradozt el a keze?

Nemesak az anyagiakban szolgálta a legnemesebb célokat. Hanem a lelkiéletben is. A honfentartó kereszténység mindenkor tevékeny munkásai között találta. Iskolát tart fenn, a hol a keresztény eszméknek tüzhelyet épített: ő maga egész családjával például szolgálhat az Egyház iránti hűségben s a keresztény kötelességek buzgó teljesítésében. Mint az autonómiai kongresszus tagja, ott küzd azokkal, a kik Egyházunk jogainak védelmében fáradalmat nem ismernek. Jól tudjuk mi azt, hogy mindez kötelesség, de sajnós! annyira vagyunk, hogy a jól betöltött kötelességet is föl kell említenünk. Hadd szolgáljon követendő példának azok előtt, kik sietnek róla megfélekedezni.

A vármegye, de az egész ország üdvözlétéhez fűzzük mi a magunkét s Isten áldását kérjük e napon is a haza ősz fiára!

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Emlékek a római utról.

II.

Egyesek szinte fitymálva szokták említeni, hogy a mi utazásánk mindössze csak 8 napra terjedt. Bevallom őszintén, hogy magam is rövidnek tartom, hogy az örök várost csak oly rövid ideig élvezhettem. De hát a közmondás is azt tartja, hogy: *szegény ember vízzel főz, nyomorúsággal ránt és sülétben alszik* s ha nincs több ideje, megelégszik annyival, a mennyi van. A napokban írta valaki nekem, hogy Beöthy Zsoltt, a kitűnő esztetikusként évenként husvét körül három hetet szokott tölteni az örök városban, 25 év óta folyton teszi ezt és még mindig nem tellett meg vele a lelke, sőt újra és újra mindig erősebb a vágya utána. Ugy vagyunk Rómával, mint a nóta szerinti Tisza vizével:

*Ki a Tisza vizét issza,
Vágyik annak szíve vissza.*

A mostani kiránduláson sokat néztem, eleget nem láttam és erős bennem a vágy, hogy, ha Isten is úgy akarja, egyszer legalább 3-4 hetet fogok eltölteni Róma emlékei, falai között. Ismétlem: *emlékei között*, mert én Róma városának csak a multját találom nagyinak, a koldus jelen csak a mult emlékein tengődik. Az új olaszok olyan nagyra tartják jelenjüket vívmányait, pedig csak rombolni tudnak. Ha a pápa nem volna kö-

zöttük, rövid idő alatt fölszedhetnék sátorfájukat és elindulhatnának Amerikába, vagy akár a legtöbetebb Afrikába.

Minél tovább néz az ember valamit Rómában, annál szebbnek, annál magasztosabbnak találja. Nem felejttem el azt a hatást, a melyet lelkemre a *sixtina-kápolna* gyakorolt. Nem tagadom, hogy az első pillanatokban csalódást éreztem. Az az óriási kép, az utolsó ítéletet ábrázolva, rajta a nagy tömeg, a hatalmas, szinte durva alakok kissé kellemetlenül érintettek. Jó ideig távolról néztem, aztán az egyes alakokat közelről vettem szemügyre. Minél tovább néztem, annál inkább fokozódott bámulatom. Azokon az arcokon külön-külön egy-egy vajdó, vagy tökéletes lélek történetét írta meg az Istentől megáldott mester. A tekintet, melyet vetnek, a mozdulatok, melyeket tesznek, teremtő genie munkája. Valamennyi egy-egy tanulmány, egy megmérhetlen művészet alkotása.

Igy van az ember Szt. Péter templomával is. Mikor a térre ér, egy kétemeleles épületet lát, rajta a kupolát és csodálkozik: miként tudtak arról az alkotásról annyit írni és beszélni. Mikor aztán közelebb megy, minden lépés egy újabb világ lépcsőjére emeli. Minél tovább nézzük, minél részletesebben szemléljük az óriási műgyőrös részleteit, annál közelebb érezzük magunkat Istenhez, a ki az emberekre örök dicsőségéből sugarát lövelte le. Leborulni Szt. Péter sirja előtt s csak egy negyed óráig álmodni: az egyszerű halász sirjából kikelt, világot besugárzó eszméről, mindez nagyobb, mint a mit az ember valaha érzett és gondolni tudott.

Nem szándékom leírni az egyes látottakat.

Érzem, hogy gyenge vagyok hozzá, de ha még oly alapos és részletes tanulmányt csináltam volna is, hiányzik hozzá a ter, a melyen megzabhatnék. Lefesteni a Szt. Pál bazilikát, kepet alkotni a lateráni templom szépségéről, a vatikáni képtárról, szobrokról, a Colosseumról, a Forum Romanum-ról, a katakombokról: mindez csak homályos, töredézetükre lenne a hatalmas valóság, a melyet csak a közvetlen szemlélés tehet érzékelhetővé.

A római utcai életéről akarok egyet-mást elmondani. Sokfelé kóboroltam már, de azt a szemlélésedet szemtelenséget, a mit a római nép az utasokkal szemben elkövet, bajos volna elképzelnem. Mintha örökké érted, jobban mondva a zsebed tartalmaért rajongó cigány gyermekekkel lenne dolgod. Ha valahol megállsz és csodálkozással szemlélődni kezdesz, nem mondja ám senki, mint a mi pátriánkban szokás:

— Bácsi! ugy-e szép ez az új kapu?

Korántsem! A talánok rég megszokták a szájtató idegent. De mintha nyár közepén lennénk s te mézzel lennél bekenve, ők pedig a legyek, darazsak és szunyogok szerepet vennék magukra, rögtön körülállanak.

Barna valamennyi, mint a vasfajak s vala mennyinek a nyakában lóg a ládikája, a melyből minden képzelhető jót és rosszat kínál fel. Ajánl vitrioltalan suvíkszót, hamisítatlan szakálnövesztőt és bajuszpedrőt (épen nekem való!), pomádét, a melytől örökre fiatal maradsz. (Ah!) El vagy merülve az érdekes látvány szemlélésében s hessegeted, mint a legyeket, de csak

Mai lapunk 6 oldal.

Még egyszer a ker. fogyasztási szövetkezet. (Most a „Székesfehérvár és Vidéke” nyomán.)

Kedvelt és humoros lapírsunk, a „Székesfehérvári Hírlap” most megírandó sorainkat valószínűleg így kezdené:

A tavasz hívtalanosan elkezdődött. A természet erői megmozdulnak. Minden palánta új életre pezsdül és züzdülni kezd. Itt a s p e n ő t-szezon! Nos a „Székesfehérvár és Vidéke” múlt számában a tavasz kedves növényéből bájós csokorral lepté meg türelmes olvasóit, stb. stb.

Mi, sajnos, nem tudunk ilyen poetikusak lenni. Mi csak a száraz tényt konstatáljuk, hogy nevezett lapírsunk, miután „misét mondatott a negyvennyolcas honvédekkel”, no, meg végig énekelte a helybeli zene-egyesület vegyes karával Konti Józseftől Paganiniig az összes kiváló zeneszerzők nevezetesebb alkotásait: haza rendelte „Besztercebányáról, a kies erdélyi városból” hőslélkü dárдавetőjét, hogy ölje meg a modern hétféjú sárkányt, a ker. fogyasztási szövetkezetet.

Herkules szerencsésen megérkezett, s végrehajtotta honnontó munkáját. Tegnapelőtt óta a szövetkezet a haza öröme megszűnt élni, halálos szűrésök, csapások alatt adta ki gonosz lelkét.

A tetemet szemlélve, magunk is megdöbbenünk és elborzadunk a gondolatától: mily károkat okozhatott volna e szörnyeteg a hazának, ha életben marad.

Mert mi is az a szövetkezet! Hallgassuk csak!

„Az egész áramlat nem egyéb, mint valási és politikai üzérkedésre alapított bolt, mely a műhelyeknek is előmozdítja tönkrejutását. Árul mindenféle iparcikket, cipőt, csizmát, ruhaneműt, szerszámot, gazdasági eszközt s ezeket mind gyárosoktól szerzi be. Bort és pálinkát is.” (Csak nyulbört nem).

„Igy teszi tönkre nemcsak a kereskedőt és korcsmárost, hanem az iparost is.”

„Az egyes boltok gomba módra szaporodnak. Valamennyit egy politikai áramlat vezet. Céljuk az, hogy e boltok révén az anyagi érdek köteleke fűzze hozzájuk (kikhez? Szerk.), illetve politikájukhoz a népet.”

„Szerencsére vezetők többnyire „tisztelendő urak”, kik nem értenek az üzlethez, így az mihamar tönkre megy s magával sodor az örvénybe másokat is.”

azért, hogy a másikat odacsald, aki aszaltszilvával, máléval és szappannal kínál. Ugy bámulnak, mint egy most született háromlábú csodaborjut. Majd jön a harmadik, a ki biccsakkal, mozaikkal kirakott kerszettel, arcképrámmal, tollszárral, brossal kedveskedik. De mindennekelelt s óvár pillantásokat vet read egy csomó anzikz-kártya-árus. En azt hiszem, hogy az anzikz-kártyákat semmi egyébért nem találták ki, csupán csak azért, hogy az utasembert vele kinnozzák. Nemcsak utazásod előtt gyötörnek meg vele különösen női ismerőseid, a kik tiszta a lelkekre kötik, hogy legalább háromra-négyre igényt tartanak; nemcsak a vendéglőben mondd el boldondnak még a kitalálóját is, a mikor háborgó lelkiismereted még evésközben sem hagy békét, mert eszedbe jut minduntalan valaki, akinek okvetlen irnod kell; nemcsak hazafelé érzed kedledben forgolódni a lelkiismeretnek hétélű biccsáját, mikor eszedbe jut, hogy ennek sem irtam, annak, sőt amannak sem és most keserű szemrehányásokkal fognak illetni, kik talán a köszönetet sem fogadják majd el: hanem és főképen szenvedsz miatta, ha valamit nézni akarsz. A hány anzikz-kártya-árus a környéken van, mind köröd csoportosul s mintha örök üdvösséggel függne tőled, úgy ajánlja, hogy csak az övét vedd meg, mert annál finomabbat, szebbet, ékebbet a köröszanyád se látott. Ha megunod a tolokodását s megkérde: — Quanta costa? (Hogy adod talian?) a nyakadon lógg egy negyedórtaig valamennyi s utánad szalad, ha a kocsihoz ülés is.

A kocsiok! Ó a kocsiok Rómában roppant

„S mindezek felett itt van a nagy kár, amit a szövetkezetek általánosságban okoznak az ország kereskedelmének és iparának.”

„Tönkretezik a szatócsokat is, kiknek nagy része keresztény.” (Híszia a — a — szedőgyerek.) „Es tönkretezik őket — horrendum! — politikából!”

„Részvényeket vásároltatnak a szegény, hiszékeny néppel, hogy olcsó, de annál gyilkosabb halású pálinkát s ezenfelül mindenféle kiseleztezt rossz árut adhassanak nekik (kiknek? Szerk.) hitelbe!”

„E tarthatatlan (elhiszük! Szerk.) állapotok szanalására a kereskedő testületek felsorolták Hegedűs miniszternek a fogyasztási szövetkezetek megrendszabályozására vonatkozó kívánalmait. A Székesfehérvári Kereskedők Testülete határozottan követeli (nő?), hogy a papokat a szövetkezetekben való részvételtől és aktív szerepléstől törvényhozási uton kell tiltani.”

Brrr! Ez volt tehát a szörny, melyet a besztercebányai vitéz kivégzett! Hála neki érte és dicsőség!

Féltreteve a tréfát, komolyan kijelentjük, hogy jelenleg nem vagyunk abban a helyzetben, hogy ezzel a csodairással komolyan foglalkozzunk. Majd alkalomadtán.

Érdeklődő olvasóinknak tudomására hozzuk, hogy az újabb részvények jegyzése főleg a felsős és tövárosban erősen foly. Szóval a karaván halad.

Hogy a helybeli két lap legutóbbi kirohánása milyen hatással volt városunk keresztény népére, mutatja közönséges sorban, két kezemunkája után élő, de értelmes keresztény polgártársunknak hozzánk beküldött levele, melyet itt közlünk egész terjedelmében:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Ha valamely faluba idegen vetődik, az olyan bizonyos mint-kétszer kettő négy, hogy a legelső kutya, melyet utjában talál, éktelen lármával — kutyamódra — köszönti; ha aztán véletlenül vagy megúnvá a dolgot rug egyet rajta, mérget vehet rá, hogy nemcsak az, hanem a falu összes kutyái rárohannak s megmarni iparkodnak. Most már mit csináljon a szegény vándor; elszaladjon, nem, inkább szétit között-

kedélyesek. Van vagy 3000 egylovas. Ha ötven lépésről meglát, már kiabál:

— Signore! una lira! s hogy érthetőbbé tegye magát, ráadásul mutogatja a maszatos hüvelykujját, a mire pedig te épen nem vagy kíváncsi.

Jó, sőt föltétlenül szükséges, hogy előre alkudj vele, mert ha az ő becsületességére számítás, biztosítalak, hogy soha még pimaszabbul be nem csaptak.

De ha kialkudtat is, nem következik, hogy betartja a szavát. Letagadja, hogy annyit ígért s mivel három-négy mindig ácsorog a vendéglő előtt, azokra hivatkozik, hogy igaza van s azok ogy komoly arccal licitálnak rá a kollega igazára, hogy, — ha csak egy kissé gyenge a lelked — be kell adnod a derekadat.

Ha egy templomba bemész, egy udvarias öreg ember, vagy asszony, mely hajlongások közepette az egyik kezével kinyitja az ajtót, de a másikat azonnal feléd tartja, hogy meg ne fedlekkezz róla. Ha nem adsz, megmorog. Ez a a mestersége, ezt tanulta. Ha a templomba bemegy és ott áhitatba merülve szemlélődni kezd és bámulod a művészet és tudás csodás alkotásait, rögtön melléd szegődik egy talian és éktelenül pörgetvén a nyelvet, magyarázni kezd. Az persze tökéletesen mellékes előtte, hogy te abból egy árva kukkot sem értesz. Őt perc múlva tartja a markát, hogy most már illendően jutalmazd meg a fáradságát. És te fizetsz mint egy katonatiszt, mert ugy gondolod, hogy a ki utazik, az úr, az úr pedig fizessen.

Legérdekesebbek azonban a csizmatiszto-

tűk és a kutyusok szétszaladnak s csak megszűröl vicssorgatják rá fogukat.

Igy van: a szövetkezetekkel is; mióta megjelent az első szövetkezet — a vándor — a többnyire (90%) zsidó uralta kereskedelem terén a legtöbnyire (99%) zsidó sajtó részéről a csaholás és fogak vicssorgatása nem szűnik ellene.

Hogy nagyon messze nem menjünk, maradjunk itt Székesfehérvárott. Mióta megalakult itt a szövetkezet, mely elég bátor volt a keresztény jelzőt is felvenni cimere közé, a liberalis sajtó itt működő két diszvirága, folyton agyarkodik ellene, hangulatot csinál mellette.

A Székesfehérvár és Vidéke legutóbbi számában egy cikk jelent meg „a szövetkezetekről”. Telve ellene irányuló gyűlölettel s a kereskedelem és ipar iránt érzett dédelgető szeretet bombasztjaival. Hát én csak azt felelhetem mindezekre, szép dolog kritizálni s könnyű is, csak igazságosan uchéz.

Különbön méltányolni tudom a cikkező szív-fájdalmát, hisz sorsosairól van szó, értem és tudom felháborodását, mivel a fejérvári izraelita boltosok felajdulásának kifejezője, csak az a kertülés nem szép tőle. Miért nem mondja ki magyarul — igaz, hogy a Stigniczen ha erről van szó a magyar nyelv ismeretlen — hogy az a zsidó uzsora és önzés ellen irányuló akció őket rongálja! Mit locsog existenciák tönkrejutásáról, keresztény szatócsokról, az ipar és kereskedelem megrontásáról stb. Mondja ki egyenesen, rontja a mi gseftünket s kevesebb miatta a procent. Ha már ő neki szemet szur hogy a szövetkezetekben iparcikket, ruhaneműt stb. árulnak — hát akármelyik falusi zsidó boltban ilyenek nincsenek? vagy egyáltalán van e valami ilyesféle dolog, a mit ott megkapni nem lehet? Erről hallgatni jobb ugy-e? ezek nem rontják az ipart és kereskedelmet csak a szövetkezetekben árult ipar-cikkek? Tárgyilagos s nem egyoldalú az unserte lait felé forduló kritikát uram!

Nagy károkat okoznak a szövetkezetek — de kiknek, a keresztény szatócsoknak? — a kik nincsenek — nem a zsidó boltosoknak. Kérdem, honnét a károk? Hisz egyetlen egy kereskedőt sem hagynak el vevői vallása miatt, ha egyé-

gató gyerekek. Ha a vendéglőben a legjobb falatodat nyeled s véletlenül kitekintesz az utcára, három-négy bizonyosan íntegyet feléd és ajánlja a maszatos tudományát. Épen ebédhez való étvágygerjesztőnek. Ha a vendéglőből, de különösen a templomból kilépsz, ott várakoznak már rád. Addig pitykézték, vagy tótágot állottak, de ha feléjük lépsz, rögtön ott vannak körülöttes s oly éktelen szeretetreméltósággal ajánlják a tudományukat, hogy zavarba jössz és emlékeid között kutatás: mikor tettél valami olyast mikor ezen túlfőlöszleges jóindulatra magadat érdemessé tetted. Odatartják a keféz az orrod elé, hogy biztosabban megértsd jó szándékukat, mert ők lelkiismeretbeli kötelességüknek tartják, hogy a te szalonképes megjelenésedre vigyázzanak. Megfogják a lábadat és huzzák a számlójukra. Szídd őket magyarul, németül, tótul, lármázol, hogy ne számtelenkedjedeki és ők legbájosabb mosolyukkal tisztelnék meg érte. Ha azonban mindenáron meg akarsz tőlük szabadulni, vedd elő a legvastagabb és legerősebb hangodat és kiált rájuk keményen, mogorván:

— Buutorraktár!!!

Akkor megijednek és otthagynak. Megvannak győződve, hogy olympiusi haragodnak oly magas lajtorjáról beszélsz feléjük, amelytől érdemes meghátrálni. Egyiknek-másiknak közölnék az a gondolata támadt, hogy egy gyengéd nyaklevessel fogja őket figyelmeztetni a tisztesség leg-lemibb fogalmaira. Ez azonban nagy vakmerőség lenne, mert a talian a milyen szemtelen, ép oly bosszuálló is. A biccska mindig ott van a csizmaszárbán, (föltéve) ersze, hogy van csizmája,

ként tisztességes árukat ad nekik s nem kiszí-
polyzásukra törekszik. S kik teszik ezt? a ke-
resztény boltosok? nem, a zsidók. Eleget isme-
rünk, kik fityúvel szájkubban, szalagokkal s bi-
zonyos perükkkel vonulnak be egy faluba s egy
évtized múlva már legalább egy szesszió a nevén
áll s cserépföldéi házban lakik.

Ez az a bizonyos percent, a mi feltűnt
nemcsak a szövetkezeteket megalkotóknak, ha-
nem a szegény tudatlan népek; mert az is bizo-
nyos, hogy egy ilyen fityúló zsidónak letelepe-
dése árán 10 keresztény család lesz legalább is
hajléktalan; a szalag után egy kis bolt, bolt
után korcsmá s így tovább, s az egy deci meg
két deci az 8 deci — kitűnő számtani művele-
tek alapján; nincs pénz Mózes! — van hitel!
Gazdám, csak írja alá e kis papirt! Ennek utján
megy el a föld, utána a ház s jut a magyar
gazda a koldusbotra, s lesz a zsidó — már ak-
kor bérlő — napszámosa.

Ezen állapotokon való segítséget, ennek or-
voslását célozta s célozza a felvidéki ruthén ak-
ció, azt akarják nálunk a keresztény szövetke-
zetek. A tisztességtelen meggazdagodás, az uzsora,
a rossz pertékek azok, melyek a zsidó boltosok-
nak — hajdan meggazdagodásuknak forrásai —
most pedig megölő lesznek.

Fáj nekik nagyon, mert elvesztik a szövet-
kezetek révén a legjobb kundseftjaikat, nem szí-
polyozhatják továbbra is a népet, mert ha exis-
tálni akarnak s versenyezni velük, azt most csak
tisztességss árakkal és árakkal tehetik. Ez az
egyenlő verseny, ez az egészséges kereskedelem.
Most már nem keverhetnek a bors közé égetett
kenyérdarabot, a cukor közé krépartot, a petró-
leumba vizet, stb. Hanem ha élni akarnak, ha-
mísitatlan árakkal kell kiszolgálniok vevőinek,
másképp odahagyják őket.

Fájlalják, hogy papok nem ülnek tétlenül s
oroszlán részüket kivesszik e küzdelemben s ér-
lyesen követelik, hogy a papokat szövetkezetek-
ben való részvételről és aktív szerepléstől tör-
vényhatósági úton kell eltüntetni. Mily szerénység
még kívánságban is, miért nem követelik azt is,
hogy minden papnak lakatot tegyenek a szájára

illetőleg a csizmájának szára). De a zsebjében
bizonyosan ott van s azzal úgy oldalba trafálja
az embert, hogy holta napjáig megemlegeti.

Régi vágyam volt, hogy valami igen szép
éneket fogok halgatni. Elmentünk tehát az Ope-
rába. Három lírát fizettünk belépti jegyért (ingresso)
Ez azonban annyit ért csak, hogy sehova nem
eresztettek be vele, csupán a folyosóra. Persze
csináltunk egy kis magyaros patálit, de nem
használt semmit, negyedórai érthetetlen magyará-
zat után végre vetünk egy másik jegyet is két
líráért, gondolván, hogy ezért csak elég tisztessé-
ges helyet kapunk. Kaptunk is valahol ott fönn
a kakasülő táján. Mi morgolódtunk, a közönség
pedig oly éktelen püsszergéssel fogadott bennün-
ket, a miért későn jöttünk, hogy jönnek láttuk,
minél előbb elfoglalni helyünket, míg ki nem dob-
nak. *Mascagni Iris*-ét adták a szerző jelenlétében.
Soha életemben nem fogom elfeledni a zenének
és énekek azt a csodálatos búbját, a melyet
ott hallottam. Különösen *Borghetto* csodálatosan
szép tenorja még most is a fülemben cseng. Tö-
mör, férfias, csengő hang, annyi hajlékonysággal,
a legfelsőbb regiszterekben is oly bámulatos lágy-
sággal, a milyenről fogalmam soha nem volt. A
minap nagy garra ütötték városunkban a dobot
Alberti Werner ur éneke mellett. Egyesek azt
mondották, hogy Közép-Európa első tenoristája.
Megléhet, megengedem. Engem ugyan várako-
zásomban épen nem elégitett ki, de azt tudom,
hogy annak a taliánnak legfeljebb inasa lehetne.

Még egyet. Visszafelé ismét a tengeren jöt-

nagy kergessék ki őket az országból! Hát ki
legyen gyámolítója ennek a szegény tudatlan
népek, ha nem a papja? vagy ki legyen képes
a zsidó furfanggal szembe szállani, ha nem a pap.

De jól van, hát ne legyenek ott a papok,
nem akad helyettük világi ember elég? vagy azt
gondolják, azok nem mernek ilyenre vállalkozni?
Ne féljen és legyen nyugodt, akad elég keresz-
tény világi ember is, ki szívéen hordozza a nép
érdekeit s ha kell, áldozni is tud érte.

Nem zörög a haraszt, ha nem fúj a szél,
mondja a közmondás. Ha nem fájna a zsidóságnak
ezen akció, nem fészkelődne s nem trombitálná
a nagyvilágot tele panaszaival s jajgatásával.
Az ellenmereg úgy látszik kezd hatni. Meg-
bocsát a cikkíró, ha újból idézek ikkéből de
némi változtatással: A szövetkezetek együttes
működése bizonyára kivívja majd a magyar népre
az üdvös eredményt, csak *energia* az akcióban
és kitartás a végcélig.

Egy világi szövetkezeli tag.

UJDONSÁGOK.

Tekintettel ama körülményre, hogy f.
hó 25 én kedden Gyümölcsoltó Boldogasszony
ünnepét üli az egyház, lapunk legközelebbi
száma f. hó 26-án, azaz jövő szerdán este jele-
nik meg

— **Virágvasárnapján** a székesegyház-
ban délelőtt 9 órakor dr. *Városvy* Gyula
megyés püspök barkát szentel. A szente-
lés után a templomnál kívül körmenet lesz,
melynek végeztével kezdődik a szent mise.
A szent mise alatt a növendékpapok és a
székesegyházi énekkar felváltva énekelik
a passiót, Jézus kinszenvedése történetét.

Gyümölcsoltó boldogasszony ünnepén
március 25 én a székesegyházban délelőtt
9 órakor ünnepélyes szentmise lesz, mely
alatt a passiót a székesegyházi énekkar
adja elő.

— **József főherceg nevenapja.** Tiszte-
letének legőszintébb melegével ünnepelte
Alcsuth község lakossága fenséges urának,

tünk. Az egy heti izgatott élet, az álmatlanság,
a folytonos lótas-futás, kocszás, meglehetősen
kimerített. Vidámságnak talán utolsó fölvoná-
sát az a darokk-partie képezte, a melyet a bá-
jos Itálián keresztül rohogva a vasuton cseleked-
tünk s a melyben sikerült utitársaim egyikét-má-
sikát egy-két korona erejéig megkopasztani. Aзу-
tán már legördült az én jó kedvem függönye is.
Bágyadt voltam, kedvetlen voltam. A hajón föl-
mentem a fődélzetre, behúztam magamat a bun-
damba és aludni próbáltam. Nem ment sehogy.
Az *Adria* tisztára megvadult. Folyton kapaszkod-
ni kellett, — de még nem a korlátba. Majd
lelmentem a szalonba és ott kísérlettem meg az
alvás nehéz tudományát, hallgatván azokat a
sejtelmes sóhajokat a melyeket egyik-másik uti-
társam keserves kinjában kibocsátott. Volt olyan,
a ki zongorázni próbált, de az utolsó akkordok
rendesen a „Balaton (talán gyomor) háborgása”
címmel, ott nagyon is népszerű *ária* útemeibe ol-
vadtak. Lassankint általános lett a fölfordulás.
Még a matrózoknál is. Köztük én sem kerültem
ki sorsomat. Gyöngyöző homlokokkal, sápadt arc-
cal és ajkakkal szerény tehetségeim szerint én is
lelkem mélyéből adóztam a bájos *Adriának*.
Spongázt rá! In quo quis peccat, in hoc etiam
punitur. Ki miiben vétkezik, abban bűnhődik is.
Menetközben vigan nevettem utitársaimat s most
engem is elért az ideig tartó büntetés. Csak az
volt jó, hogy rövid volt. Ha tudnám, hogy a
purgatorium odaát egykor szintén ilyen rövid
ideig fog tartani s utána oly édes lesz majd
megpihenni — sohse fájna miatta nagyon a fejem.

Bilkei Ferenc.

József főhercegnek névnapját. Hármaz
ünnepségekben volt része a legmagyarabb
főhercegnek. Vele együtt ülte névnapját
a fia: *József Ágost* és unokája *József Ferenc*
főherceg. A főhercegi család az ünnepi
napon első sorban Istenhez fordult s reggel
9 órakor hálaadó istentiszteletre gyűltek
az udvari templomban. Követte őket a
tisztség, a személyzet, a községi előljár-
óság, a helyi és pusztai tüzoltóság, az
ipartársulat, az iskolásgyermek tanító-
ikkal, továbbá a csendőrsparancsnokság
és *Alcsuth* közönsége majdnem teljes
számban. Az ünnepi mise végén *Te Deumot*
énekelték, melylyel az ünnep egyházi
röszé befejezést nyert. Ezután fogadta
József főherceg az üdvözlőket. Első sorban
Líbils m. kir. udvari tanácsos, jószágkor-
mányzó a tisztség élén fejezte ki lenü-
letes, szép beszéddel jókívánatait; *Unte-
rauer* főhercegi udvari tanácsos az udvar-
tartás nevében gratulált. Fogadta még a
főherceg a községi előljáróságot. A főher-
ceg szokott nyájassággal köszönte meg
az üdvözlőket, biztosítván min-lujájukat a
legbensőbb haláljáról. Ezeknek kívül üd-
vözlötek érkeztek táviratilag az uralkodó-
család tagjaitól s a legfelsőbb körökből.
— Kis-Jenőn, mint minden esztendőben,
egy ezuttal is szeretettel lelkesen ünne-
pelték meg *József főherceg* névnapján ünne-
pét. Reggel a kegyuri templomban ünnepi
mise volt, melyen az összes hatóságok
fejei és az uradalmi tisztikar testületileg
jelent meg. Istentisztelet után *Kokas* *József*
főhercegi uradalmi felügyelőnél dús lako-
ma volt.

— **A Vörös kereszt** egyesület székesfejvári
fiújka ma délelőtt 11 órakor *Havranc* *József*
és *Reé* István társelnokok elnöklése mellett ülést
tartott, mely alkalommal egyeb folyó ügyek el-
intézésén kívül kedves közléssel járult a vá-
lasztmányra. *Havranc* *József* elnök ugyanis
lendületes beszéd kíséretében adta át *Rostagni*
Flögl *Karola* pénztárnoknak azt a díszokmányt,
melylyel a lelkiismeretes és buzgó munkát jutal-
mazta *Mária Valéria* főhercegnő, mint az egy-
let védnöke. A kitüntetett pénztárnok meghatol-
tan mondott köszönetet a megísztelő kitünteté-
sért s igéri, hogy most már ketszeres erővel
teljesíti eme szép emberbaráti intézmény kötele-
kében a magára vállalt kötele-séget. Lelkes éljen-
zés követte az ünnepelt szavát. A tárgyszorlat
nem jelentéktelen része a már egy alkalommal
említett hangverseny módozatainak megállapítása,
melylyel a választmány egy szűkebb körű bi-
zottságot bízott meg.

Ülés után a választmány nagy lelkesedés-
sel hozott határozatának megfelelőleg dr. *Városvy*
Gyula megyés püspököt kereste fel, hogy üdvö-
zölje. *Havranc* *József* elnöklése mellett ott
voltak: *Dietrich* *Szilárd*, dr. *Eisenbart* *Károlyné*,
Karl *Józsefné*, *Schnetzer* *Nándorné*, *Szögyény*
Marich *Julia*, *Wertheim* *Árminne*, *Zákis* *Mik-*
lóné, továbbá *Reé* *István*, dr. *Bierbauer* *Viktor*,
Tóth *Aladár* és *Simon* *Sándor*. A püspök öröm-
mel fogadta a magasatos cél szolgálatában mű-
ködő testület küldöttségét s jóindulatu támoga-
tását ígerte e helyütt is.

— **Az Oltáregyeület kiállítása.** A székesfe-
jvári egyházmegye szegény templomai között
kiosztott egyházi szerelvények 3 napon át (már-
cius 23, 24 és 25-én) délelőtt 9 órától este 6-ig
közszemlére lesznek kitéve a *Ferenc* *József* nő-
nevelde földszinti helyiségeiben. Az érdekes s ta-

nulságos kiállítást ajánljuk a közönség figyelmébe. Kovács Ignácné urnó kezdeményezésére, a kiállítást szentségtartóval ékesített szép fehér zászló hirdeti. A zászló Ffmu Istváné ajándéka, felszereléséhez pedig hozzájárultak: Giffing Edéné, Kovács Ignácné és özv. báró Siebenrock G. né.

— **A póstaalkalmazás ügyében** mindeddig újabb fordulat nem állott be, a mi esetleg ama körülménynek is tulajdonítható, hogy az ellopott értékpapírok szelvény-számaikat a nyomozást vezető hivatal még mindig nem tudta megállapítani. Ez ügyben a helybeli pósta- és távirtda-felügyelőség a következő felhívás közlését kérte:

A f. hó 4-én feladott s elveszett szelvényeket tartalmazó egyik pénzeslevél a magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja által kibocsátott záloglevél-szelvényeken kívül az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár négy szelvényének ez évi osztalékszelvényét is — darabonként 120 kor. értékben összesen 480 korona tartalmazta. Miután kívánatos volna ezen, a székesfejvári takarékpénztárnál beváltott osztalék-szelvények számát tudni, tisztelettel felkérem a részvény ezen hivatal előtt ismeretlen tulajdonosát, sziveskednék a szükséges adatok szolgáltatása végett ezen hivatalnál megjelenni, esetleg a kívánt adatokat levélileg közölni. Székesfejvár, 1902. március 21. Brünner János felügyelő.

— **A pénztárnok ur odébb állt.** A vádlottak padján nagyon gyakran ülnek a Schwarcok, Weiszok, Hoffmannok, Singerek stb., hamis bukás, uzsora, kurta mérték, hosszú kéz mind-mind olyan jellegzetes „tévedés“-ek, a melyek a fentiekhez hasonló héber hangzású neveikkel gyakran jönnek összekötetésbe. A kiről most lesz szó, az nem tartozik ebbe a kategóriába. Ez egy igen fess, elegáns úr, aki szépen vasalt nadrágban, magas sarkú cipőben, néha cilinderben is végigsétált a korzón s mindene, a haza érdeke és üdve javára kifejtett munkássága mellett pénztárnoka volt a székesfejvári kerékpár-egyesületnek, még pedig nem kis bányára. Friedmann Antal ur ugyanis, így hívják a nap hőstét, a hét egyik napján elküldte a ruha-készletét — valahová, ő pedig elutazott és nem tudja senki sem — hová! De nem ez a baj, hanem az, hogy mint az egyet pénztárnoka adós maradt a számadással úgy 200 kor. erejéig. A szerdai választmányi ülésen nem tudták megállapítani a hiányzó összeget, oly gyalázatosan vannak, illetve nincsenek vezetve a pénztári könyvek. A választmány elhatározta, hogy — ha Friedmann Márton Nádor-utcai bérkereskedő ma estig nem rendezi a bátyja szénáját, — megteszi elene a büntető feljelentést. Ez a rövid történet Friedmann Antal pénztárnoknak, a ki bizonyára azt tartja szerencsétlenségének, hogy csak a „Székesfejvári kerékpár-egyesület“ tisztelte meg a pénztárnoki állással járó bizalommal. Hogy ezután mi történik a bucsuzás nélkül tőlünk eltávozott Friedmannal, az a jövő titka. Annyi azonban valószínű, hogy a feljelentés nem kerül az illetékes hatóság elé, mert hiszen kor akad könyörületet szív, mely megeskik a szegény tévelygőn; legalább ezt engedi gyanítani a Weiszok, Adlerok, Augensteinok gyakori esete. A másik eshetőség Amerika-felé irányítja tekintetünket — a szabadság hónapja!

— **Kimozgás.** Havranek József polgármester a járványkórház orvosává dr. Kezán Lívius orvost nevezte ki.

— **Szaktanítós gazdasági ismétlő iskola városunkban.** Egy lépéssel ismét közelebb jutott a gazdasági ismétlő-iskola gyakorlati irányu fejlesztésének ügye. E tárgyban ugyanis f. hó 21-én érkeztet tartatot, melyen résztvettek Festetics Benno gróf elnöke alatt a városi hatóság részéről: Havranek József polgármester, Alaghy Dezső iskolaszéki elnök, Diebala György gazdasági előadó; a megyei gazdasági egyesület részéről Béni-vári Burghard Rezső, Koller Pál, Hübner Károly, továbbá Ferenczy Károly komáromi földmives iskolai igazgató, mint miniszteri kiküldött és Magó Károly a városi tanítóképzőintézetben. Az értekezlet Havranek József polgármester azon kijelentését tette magáévá, hogy a város hajlandó az amerikai szülőttelepet átadni, mely 20 hold, a rajta levő épületekkel

együtt az iskola gyakorlati céljaira úgy, ha minden személyi és dologi kiadást az állam teljesíti. Ez esetben a gazdaság védelme is az állam leend. Ferenczy Károly miniszteri kiküldött tehát ily értelemben fog feltérszést tenni a kultusz-miniszterhez. A bizottság néhány tagja delután kikocsizott a szőlőtelepre, melyet a miniszteri kiküldött nagyon alkalmasnak talált s a látottak és tapasztaltak alapján a helyi viszonyok tekintetbe vételével fogja a gazdaság üzemtervét elkészíteni. Ha tehát a miniszterium elfogadja városunk ajánlatát, már a jövő tanévben megkezdheti működését a gazdaság minden ágát felkaroló szaktanítós gazdasági ismétlő iskola, hol gazdáink gyermekei az okszerű gazdasági ismereteket gyakorlatilag is elsajátíthatják.

— **Közügyülés.** Székesfejvár szab. kir. város törvényhatósága március 24-én d. e. 9 óra-
kor a városház nagytermében tartja rendes havi közgyűlést, a következő tárgysorozattal: Horváth Nándor miniszter leirata kereskedelem-
ügyi miniszterrel történt kinevezetése —; városi tanács előterjesztése a tervbe vett pénzügyi palota —; a jancsár csatorna mellett elterülő rétnek a csatorna melletti közlekedés céljából leendő megvétele, —; a belutakra felvett költségelőirányzati összegnek felhasználása, —; a nád árának meghatározása, —; nyugdíj felügyelő-bizottság előterjesztése Schwanner János végrehajtó nyugdíjaztatása tárgyában. — Polgármesteri jelentés a régi megyei közközházi épületre vonatkozólag. — Tóth István főjegyző hivatalos jelentése a kisebb bizottságok, szakosztályok s választmányok kiegészítése, illetve újra alakítása tárgyában. — Rendőrkapitányi hivatali kihirdetés végett bemutatja özv. Marton Lajosné születésnői oklevelét. — Pénzes Imre biz. tag indítványa a külterki építkezések szabályozása tárgyában. — Udvarhely vármegye közönsége pártolás végett megküldi az 1883. évi 44. t. c. 50. §-a módosítása tárgyában intézett feliratát. — Városi tanács előterjesztése Fister István leltári napidíjas, tb. közzgám napidíjának 3 koronáról 4 koronára leendő emelése — Braniza Margit IV. éves tanítóképződei hallgatónak tanulmányainak folytatására és befejezésére 300 korona segély megadása iránt beadott kérvényére. — Városi tanács előterjesztése özv. Tóth Józsefné, volt városi tenítő özvegye kérvényére, melyben özvegye a nyugdíját 800 koronára kéri felemelni. — Városi tanács előterjesztése a városi árva-pénzek és közpénzek elhelyezése tárgyában. — Polgármester előterjesztése a városi pénztár vizsgálatáról felvett jegyzőkönyv — és a régi megyei közközház tárgyában.

— **Üres Wertheim-székreny.** Köztudomású dolog, hogy a Wertheim-székrenyek az a nemes rendeltetés, hogy pengő és nem pengő pénzeket rejtjen a kehelébe. Nem is csoda tehát, hogy a ki a zártörés, kasszafurás mesterségét sport gyanánt űzi, lehetőleg egy-egy Wertheim-székrenyre fáj a foga, mert hisz annak simogatása haszonnal szokott járni. Így vetettek szemet f. hó 16-án éjjel Új-Galambos pusztán a gazdasági iroda termes kasszájára is és mily nagy lehetett a tettesek meglepetése, midőn a kék és vörös bankok helyett csekély 5 kor. 32 fillér volt a jó kinézésű székrenyben. Meg is haragudtak ezért, bosszút álltak, úgy agyon verték a kasszát, hogy többé hasznát nem veszik. Így találták meg az üres kasszát a vasuti töltesek mellett s átadták a tulajdonosnak, dr. Pajzs Gyula földbirtokosnak. A csendőrség nyomoz.

— **Erdőégés.** Czanka János lovasberényi lakos gyermekei f. hó 19-én kimentek az erdőszélre játszani. Nem találtak már más szórakozást, tüzet raktak s addig hordták az erdőből a száraz galyat, míg végre tüzet fogott az avar, de később az erdő is. Mire sikerült elfojtani a tüzet, 961 négyszögöl terület fája égett el teljesen. A kár mintegy 100 korona.

— **Jólkönyvség.** A „Fejérmegyei takarékpénztár“ a „Szent Istvánról címzett temetkezési társulatnak 30 koronát adományozott, mely összegért halás köszönetet mond az elnöknek.

A „Városi takarékpénztár“ a „Székesfejvári iparos-íjűk önképzőkör“-nek pénztárt 30 korona adományval gyarapította. A nagylelkű adományért ez úton is halás köszönetet mond az önképzőkör nevében Hrutka Béla jegyző.

— **A kis bujdosók.** Két félénk tekintetű gyerek-ember szédeltget a napokban Bicske utcáin s házról-házra járván koldulással segítették soruk mostohaaságán. Végre is feltűnt a dolog a közönségben, érdeklődni kezdtek a gyerkőcök iránt olyanira, hogy az ottani csendőrség is rájuk vetette tekintetét s nem is hiába. Kiderült a vallatásnál, hogy az egyik fiú Csengeri Bernát 14 éves, budapesti diákember, a ki a szekundák sulya alatt adta fejét bujdosásra, mert hát a papa megnyúzással fenyegette, ha megbukik. A másik hasonló koru diák Jancsárik Márton névre hallgat, szintén budapesti illetőségű s nem egyéb a büne, minthogy halált kiáltott egy vizeskancsó fejére s mert a papája e miatt haragos szemmel tekintett reá, elindult a nagyvilágba — Bicskéig. A két diák most ismét Budapestben van, mert minden meg van bocsájtvá.

— **Meghívó.** A székesfejvári I. Polgári betegsegélyező és temetkezési-pénztár f. hó 25-én délelőtt 10 óra-
kor a városház nagytermében rendes évi közgyűlést tartja a következő tárgysorozattal: 1. Az évi jelentés előterjesztése. 2. A pénztár 1901. évi zárszámadása és az évi mérleg jóváhagyása tárgyában intézkedés. 3. Az 1902. évi költségvetés megállapítása. 4. Az igazgatóság által előterjesztendő ügyek elintézése: elnök, 2 alelnök, 30 igazgatósági tag választása. 5. Esetleges indítványok. Közgyűlésre a tagkönyvet igazolás végett el kell vinni.

— **Munkás-párba.** Battáról írják lapunknak, hogy ott f. hó 18-án egy munkálkásón hatalmas csete-paté volt. Szurovitzky Lajos, id. Hermann József és ifj. Hermann József téglagyári munkások szépen megfértek egymás mellett a közös lakáson, míg nem f. hó 18-án vége szakadt a barátságának, eleinte csak szóval győzték egymást, később azonban biroka került a dolog. A két Hermann először jól elverte Szurovickyt, aztán egy konyhakéssel mentek neki s összeszúrták úgy, hogy eszméletlenül terült el. A bünyösök ezután megszöktek s a hatóság még nem jött nyomukra.

— **Új tanterem** A palotavárosban fennálló elemi iskolák egyik-másik osztályában a legutóbbi években a tanulók száma fölszokott 90—110-re. Ezen túlszűköltség indította a közönség iskolaszéket arra, hogy a január havi ülésen elhatározta a palotavárosi I. ker. iskola telkén egy új tanterem felállítását. Mint halljuk, Alaghy Dezső, a közönségi iskolaszék buzgó elnöke már meg is kereste a városi tanácsot az új tanterem felépítése iránt és azon is buzgólkodik, hogy az osztályszaporítás a jövő 1902/3. tanév elejére már megtörténjék.

— **Tűz a vidéken.** Baracson f. hó 18-án óriási szél dühöngött, midőn Kovács Sándor ottani földbirtokos nádtetés istállójáról felcsaptak a lángok s mielőtt az oltást megkezdhetnék volna, már a lakóház zsindelytetőzete is tüzet fogott. Csak néhány órai erős munkával lehetett a pusztító elemet megfékezni. A kár mintegy 15000 korona, mely összeg biztosítás folytán megtérül. A hatóság eddig a tűz keletkezésének okát nem tudta megállapítani. Valószínűleg a cselédek valamelyike volt okozója a veszedelemnek.

— **A jöttel jutalma.** Schneider József 21 éves cipészlegény Rác-Töttösről (Baranya m.) utazott Fejérvár felé s utközben Szent-Endrén megismerkedett Bori Gyula pincérről, a ki szintén városunkat szerencsételte látogatásával. Meg is érkeztek szerencsésen s itt Schneider Bálint Olaj-utca 41. szám alatti lakos házában kaptak szállást és ellátást. Tegnap reggel azonban Bori uramnak hiult helyét találták, nemkülönbén Schneider órájának, láncának és két gyűrűjének is. Az ékszer értéke mintegy 70 korona. Bori menekül, a rendőrség nyomoz.

— Felakasztotta magát. Bicskéről írják lapunknak, hogy ott f. hó 20-án Horváth János kisbirtokos a saját házában padlásán felakasztotta magát. Tettét veje Csolnaki József vette észre, a ki bár rögtön levágta, a szerencsétlent az életnek megmenteni nem sikerült. Tettének oka annál kevésbé gyanítható, mert Horvát rendezett anyagi viszonyok között élt s családi viszály sem keserítette életét.

ELADÓ VENDEGLŐ. Apáca utca és Horváth István utca sarkán levő vendéglő szabadkézből eladó.

A komlós-kerti dűlőben egy rét szabadkézből eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Egy jó karban levő cimbalom megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Egy 7 osztályos, jó karban levő termő szőlő, csinos, nyaralásra alkalmas lakházzal — nagy pincével, az Öreghegy egyik legszebb részén szabadkézből előadó. Cim: a szerkesztőségben.

Az akasztófa dombon egy jó karban levő szőlő eladó. Cim a kiadóhivatalban.

SZÍNHÁZ.

POST FESTA.

Szomorú könnytöppök tsurganak szememből,
Az tollam is majnem kifordul kezemből;
Nagy léssen az város színeváltozása,
Mögtsappan az kedvünk, akárki möglássá.
Kiürül itt hejben sok-sok bohém fészök,
Mert hát hónap után mönnek a színészök
Ti jó hitelezök, ti lelkes dejákok,
Nehéz szomorúság föllege száll rátok.
Am ha ögyben-másban héányt éreznétök,
Szép ánzickártyákon mög-mög sürgessétök.
Epeontó harag sönkit ne igazasson,
De ha úgy vóna, hát bort áddig hozasson.
Még belátja, hogy ez nem lyó tseleködöt,
Mert a színészöket tsak szeretnyi löhet.

Óh guzzgúj le öreg; görhes pegazusom,
Szigoruan tsonos hátadra hadd kuszom.
Ha lyól tzzammogsz velem, mucusnak nevezlek
S az bétsi virslisek tülem mög nem vesznek.
Tudom, tsöndes lössz az lábaid járása,
Tudom, hangos lössz az tsondó ropogása,
De most mindön bajod egy pötytöd feledd el
S tödd mög ezt a kitsiny útat bötsülettel.

Jó Déry Béla legyen az első,
Akihez szöl, im, bucsúszavam;
Árgus szemekkel figyeltem folyton,
De ő hibátlan, mind hasztalan.
Sudár alakja, férfias hangja,
Érdekes, okos tekintete:
Sok leánykának, szép asszonykának
Pihent meg gyakran rajt' a szeme.

Hálállanság lenne tölem
Még mit hinnének fölölem,
Ha rútul megfeledkeznék
Tisztay Miskáról,
Aki ha csak egyet kottyant,
Még a veréb is lepottyant
Kacagva a fáról.

Vicces Kovács Sándor
Méltó párja néki:
Ahogy látjuk sziporkázní,
A komolyság elkezd fázni
S megszökül a rékli.

A délibábos, simaképi rónák
Szilaj legénye is meg-meg jelen,
S megcsendülnek a könnyfakasztó nóták
Ferenczy hangján búsan, édesen . . .

Hogy Lányi nagy művész, jól tudja azt minden ember;
Nem igazolják-e sok drámai mozzanatok?

De nini mily vigan Szalad most a tollam:
Am, hogy kiről szölok,
Elárulom nyomban:
Piciny a formája,
Orra, szeme, szája;
Ki ne ismerne rá
Kis Főti Fridára?

So jung, und schon Havas!
So gscheidt, aber heves,
Wird für ihm noch besser,
Als er wird sein deres.

Azt is könnyen elismerjük, ugye Feri,
Muki,
Hogy igen szépen énekel szép formájú
Huki.

Szalóczy Szirén a kedves diva
Mindig jókedvű, viccel sokat;
Ambicióval, nagy művészettel
Rúgja a fényes csillagokat.

Kicsiny Dulich Mariska
Igen csinos, leány,
A diákok közt érte
Meg is bukott néhány.

Ejnye szötte-vötte náthás Pegazussa
Éppeg most fogta el ründös katarrhussa,
És mivelhogy neköm az ilyen baj magos,
Kupán billentöttem s ledobott a gazos.
Pedig még sokakrül esött vóna szavam,
De hát ezön munkát el nem birom magam.
Akikre nem gyütt szó, ne böstörkögygyenek,
Kicsiny városunkho' lyó szívevel lögyenek.
Mögemlékszem róluk, elgyüm majd ideje,
De mos mán nem löhet, ögye mög a fene.

Szöl.

Hétfőn a karszemélyzet jutalomjátékául a Mozgó fényképek kerül színre, amelyben szivességből Déry, Tisztay, Főti, Kalmár és Havas (ez utóbbinak szép kis felesége is föllép életében először, melyre nagy az érdeklődés) is szerepelnek. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

A színpártoló egylet tegnap osztotta ki a jutalmakat. Szalóczy Irén dicsérő okmányt kap, amelyet az elnök és titkár nyujtanak át neki. Az aranyakat: Ferenczy, Ferenciné, Kovács, Kalmár, Főti és Dulich kapták. Föltűnt sokaknak Déry és Tisztay mellözése, akik legalább éppugy megérdemelték volna a kiltüntetést, mint bárki más. Amint halljuk, mozzgalom indult meg a Színpártoló egyesület tagjai közt aziránt, hogy a szerintük nem egészen igazságos ítélet miatt kilépjenek az egyesület kötelékéből.

Főti Fridát tegnapi formális bucsu fellépte alkalmából értékes ezüstkoszorúval és egyéb számos ajándékkal lepték meg tisztelői. Az ajándékok közt volt egy művészi kivitelű hatalmas lég-hajó, a mely Weber Mariska virágáros ügyességét dicséri.

Anyakönyvi statisztika

1902. évi március hó 15-től március hó 22-ig.

I. Születés.

Született: 13 fiu, 13 leány. Ezekből törvényes fiu: 11, leány 12; törvénytelen fiu: 1, leány: 1; halva született: 1 törvényes fiu, 0 leány; 0 törvénytelen fiu, 0 leány. — Összesen: 26.

II. Halálozás.

Elhalt: 19 fi, 10 nő. Ezekből 5 éven aluli törvényes fiu: 9, leány: 5; törvénytelen fiu: 2, leány: 1; 5 éven felüli fi: 8, nő: 4. — Összesen: 29.

E szerint a születést a halálozást 3-mal mulja felül.

Elhaltak: Simon András, év. ref., 6 hónapos, ránggörcs, Iskola-utca 20. sz. — Szabady Karolina, róm. kath., kanyaró folytán tüdőlob, Horog-utca 5. sz. — Csákányoczi Kiss András, gör. kath., 5 éves, gége-croup, Ösz-utca 19. sz. — Keverésán József, gör. kel., 1 hónapos, hörgöcslob, Sár-utca 36. sz. — Bernáth László, róm. kath., 9 hónapos, kanyaró folytán ránggörcs, Apáca-utca 9. sz. — Fekete Istvánné, szül. Selymes Anna, róm. kath., 70 éves, végegyengülés, Zámoly-utca 18. sz. — Beck Izabella, róm. kath., magánzó, 17 éves, tüdőgümökör, Döbling. Weszelyi Anna, róm. kath., 11 hónapos, kanyaró folytán tüdőlob, Ösz-utca 8. sz. — Kern Katalin Erzsébet, róm. kath., 15 hónapos, kanyaró folytán tüdőlob, Sári-utca 33. sz. — Özv. Novák Sándorné szül. Zsuffa Julianna, róm. kath., szőlőbirtokos, 75 éves, végegyengülés, Ráchehy 1314. sz. — Auspitz Lajos, izr., a technológiai iparmuzeum tanulója, 20 éves, gyomorvérzés, Bécs. — Fehér József, róm. kath. napsz. 58 éves, tüdőgümökör folytán elverzés, Szt.-György kórház. — Nyakas József, róm. kath., pékségéd, 52 éves, gerincgysorvadás folytán kimerülés, Szent György kórház. — Pap András, róm. kath. napszamos, 49 éves, megfagyás következtében kimerülés, szt.-György kórház. — Madar István, róm. kath., 3 hónapos, veleszületett gyengesség, Maroshegy 2. sz. — Ódor Julianna, róm. kath., 6 napos, veleszületett gyengesség, Kert-alja 38. sz. — Wolff Károly, róm. kath., tanuló, 12 éves, szervi szívhaj, Kert-utca 37. sz. — Málies Imre, róm. kath., kisbirtokos és neje Kálmán Erzsébet halvaszületett fia, Kert-alja 14. sz. — Nagy Julianna, róm. kath., 3 éves, tüdővész, Alsókirály-sor 17. szám. — Közégi István, róm. kath., 10 hónapos, bélhurut, Öreghegy 622. szám. — Tóth István, róm. kath., földm. napsz., 64 éves, tüdővész, Szt.-György kórház. — Radits József, róm. kath., 1 hónapos, hörgöcslob, Öreg-utca 65. sz. — Kovács András, róm. kath., 6 éves, heveny alkohol mérgezés, Öreghegy 5833. helyrajzi szám alatt fekvő szőlőhajlek. — Gold István, r. kath., 15 hónapos, kanyaró folytán tüdőlob, Felsőkirály-sor 8. szám. — Török Dezső, róm. kath., 13 hónapos, hörgöcslob, Schmidt-féle téglatépl. — Germányi Rezső, róm. kath., 8 napos, állkapocs-görcs és derme, Schmidt-féle téglatépl. — Horváth Ignác-János, róm. kath., 17 napos, ránggörcs, Apáca-utca 28. sz. — Jernag (Terneg) Erzsébet, év. ref., 2 éves, kanyaró folytán tüdőgyulladás, városi járványkórház.

Kihirdetés.

Bencsik István, d. v. fékező és Mészáros Erzsébet, Szék-szefjérvár. — Viragh Ferenc kisbirtokos és Hopka Katalin, Szefjérvár. — Kosa István géplakatos és Nyikos Julianna, Szefjérvár. — Kristóf Antal férfiszabó-mester és Gyurkócs Julianna, Szefjérvár. — Nagy István kisbirtokos és Gaál Mária, Szék-szefjérvár.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Tudósító B.-Sarkány. Örüljön neki, hogy becses neve helyett a „tudósító” ahév fő koponyegébe burkolódzott, mert így ismeretlenül még sem hordjuk le úgy, mint a hogy megérdemelték. De vegye tudomásul, hogy mi és olvasóink nem vagyunk kíváncsiak a névnapra, sem arra a virágcsokorra, melyet az ünnepeit felesége kapott meg kevésbé arra a kompaniára, melynek ön is tagja volt. Mindez azonban hagyján! Ön verselni merészel, sőt azzal dicsekszik, hogy az ünnepi verset el is szavalta. Ámbar csak ez a körülmény magyarázhatja meg a kompania lehangoltságát. Adja be a kutyájának, az is meguntorodik tőle. Mutatónak itt adunk néhány sort:

Engedj meg nekem Benedek,
Nem elég a borjú-szelet,
A borod meg, mint az ecet
Oly savanyu, az is lehet.
Sanyi lovad fejt rázza,
Rég nem volt zab a szájába.
Hogy ez máskor ne így legyen,
Adj' listen, hogy jobban legyen —
a feleséged.

Templomfestő,
Szobafestő,
Cimfestő,
Mázoló.

KALÓCZY GYULA

Besa-u. 4. sz. (Számmer-nyomdával szemben)

Megrendelések
legjutányosabban
fogadtatnak el.
Pontos kiszolgálás.

TÖGL és SZLANYINKA

Sz.-Fejérvár, Szt.-Imre-utca 1. sz.

Ajánljuk dúsan felszerelt raktárunkat a legfinomabb bel- és külföldi szövetekből, ugyszintén elegáns és divatos szabású öltönyök elkészítését a lehető legmérsékeltébb árak mellett.

Tisztelettel
TÖGL és SZLANYINKA.

Számmer Kálmán
könyvnyomdájában
Sz.-Fehérvár, Kossuth-u. 11. sz.
mindennemű könyvnyomdai munkák gyorsan és jutányos áron készíttetnek el.

FRANK BALÁZS

kutmester (I. Öreg-utca 5. sz.)

Elfogad kut-furást ásást, szivattyu-javítást, vízvezeték- és fürdő-berendezéseket. Minden e szakbavágó munkát jutányosan és pontosan végez.

ZBITEK E. NEUSTIFT
Olmütz mellett.

Üvegmozaik, szentsírok, lourdesi bariangok és urnapi oltárak gyára.

Ő szents. XIII. Leo pápa kintetű elismerése, továbbá a péterváradai kath. theol. akad. és a kath. missio-társ. által Konstantinápolyban lett kintetűve és elismerve.

ARJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

TROPON tápláló és erősítő szer, a legjobb és legolcsóbb fehérnyekészítmény, kapható a következő alakokban:

TROPON por alakban, a hús legtáplálóbbrésze, tisztá fehérnye, ételekhez keverve tápláló erejüket sokszorosan fokozza.

VAS-TROPON egyesíti magában a vas vérképző és fehérnye izomerősítő hatását. A vérszegénység, sápadtság, ideggyengeség legjobb orvosszere.

TROPON-CACAO a legtáplálóbbréggeli ital, tiszszerte táplálóbbré, mint a közönséges cacao, melynek legfinomabb fajtájával készül.

TROPON-GYERMEK-TÁP-LISZT a legtartalmasabb és legmegbízhatóbb gyermektáplálék. Egyedüli igazi pótszere az anyatejnek. Nagy Tropon (fehérnye) tartalma következtében tápláló ereje nagyobb, mint minden más tápliszte.

Betegek, üdülők, ezészségesek legjobb tápláléka: a Tropon. Mindenkinék hasznára válik, mert rendkívül tápláló és legkönnyebben emészthető. A hús legtáplálóbbrészt *fehérnyejét* tartalmazza minden emészthetetlen résztől megtisztítva. Ételekhez keverve tápláló erejüket sokszorosan fokozza. A leggyöngébb gyomor is elbirja a Tropon, melytől hamarosan megnövekedik az ember testi ereje és munkaképessége, fokozódik az életkedve és szellemi munkabírása. Tropon kapható minden gyógyszerárban.

Törlesztéses kölcsönt

5% kamat

Vidéki bérházakra és földbirtokra

szerezek minden előleg nélkül, abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket postafordulattal elintézek és a kívánt bővebb felvilágosítást szívesen adja

Sárkány József
Budapest, Váci-körút 21.

HIRDETÉSEK
a FEJÉRMEGYEI NAPLÓ részére
jutányos áron felvétetnek
a kiadóhivatalban Szt.-István-tér 1. szám.

Egyházi és egyleti zászlók.

Kintetűve: Szeged 1876. — Székesfejérvár 1879. — Deés 1879. — Budapest 1885. és 1896.

Magyarország legrégebbi egyházi szerek és zászlók gyára
OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József főherceg és Klotild főhercegnasszony ő császári és királyi fenségeinek udvari szállítója
BUDAPEST, Váci-utca 15. szám.
Alapított 1863. évben. Alapított 1863. évben.

Elismert, megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan felszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen:

MISERUHÁKAT
pluviale, dalmatica és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogókat. Tüzlőt, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.
Szent szobrokat, csillárokat, ciboriumokat és kelyheket. Fali- és oltár-gyertyatartókat és oltárlámpákat.
Monstranciákat, stáció-képeket, oltárokat, úrkoporsókat stb.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák és oltár-gyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el.

* Nagy választék arany- ezüst- és selyemhímzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban. *

Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök.

M ü h i m z é s.

Nyomatott Számmer Kálmánnal, Székesfejérvárott.